

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي عليه السلام

معاني الحروف المشبّهة بالفعل و لا النّافية للجنس

در زبان عربی حروفی وجود دارند که همچون افعال ناقصه پیش از مبتدا و خبر (جمله اسمیه) می‌آیند و علامت یکی از آن‌ها را تغییر می‌دهند. در این درس با دو نوع از این حروف یعنی حروف مشبهه بالفعل و حرف «لا»ی نفی جنس آشنا می‌شویم. این حروف علامت مبتدا را منصوب (ـ، ئ، يـ) مـ کنند و علامت خـ بـ دوـنـ تغـیـیرـ (ـمـفـوعـ) يـاقـقـ مـانـد.

حروف مشبّهة بـال فعل

به حروف پرکاربردی مانند «إِنْ، أَنْ، كَأَنْ، لَيْتْ، لَكَنْ، لَعَلْ» حروف مشبّهة بالفعل گفته می‌شود. حالاً با معانی این حروف که در ذیل می‌آید، آشنا می‌شوید:

﴿ إنَّ: برای تأکید جمله می‌آید و به معنای «قطعاً، هماناً، به درستی که، بی‌گمان» است؛

الله لا يُضيّع أجرَ المُحسنين

ترجمه آیه شریفه: «**بی‌گمان** خدا پاداش نیکوکاران را تباہ نمی‌کند.»

۴۲ **آن:** وسط جمله می‌آید و به معنای حرف ربط «که» است و دو جمله را به هم پیوند می‌دهد؛

﴿قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ مثال

ترجمه آیه شریفه: «گفت می‌دانم که خدا بر هر چیزی تواناست.»

نکته ۱ «إن» را با «إن» که حرف شرط است اشتباه نگیرید، «إن» بر سر اسم یا ضمیر می‌آید و «ن» آن مشدّد است ولی «إن» حرف شرط (جازمه) بر سر فعل می‌آید و «ن» آن غالباً ساکن است.

می‌آید و «ن» آن ساکن است.
می‌آید و «آن» را با «آن» که حرف ناصبه است اشتباه نگیرید، «آن» بر سر اسم یا ضمیر می‌آید و «ن» آن مشدّد است ولی «آن» بر سر فعل مضارع می‌آید و «آن» را با «آن» که حرف ناصبه است اشتباه نگیرید، «آن» بر سر اسم یا ضمیر می‌آید و «ن» آن مشدّد است ولی «آن» بر سر فعل مضارع

نکته ۳ گاهی بر سر «آن»، حرف جر «ا» می‌آید — لآن و به معنای «زیرا، چون، برای این که» است و در پاسخ کلمه‌های پرسشی هم چون «لیم، لاماذا؛ چرا» به کار می‌رود.

نحوه دستور

عَيْنٌ عِبَارَةً جَاءَ فِيهَا مِنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبِّهَةِ بِالْفَعْلِ:

عَلَى الْإِنْسَانِ أَنْ يَغْتَنِمَ أَيَّامَ الشَّابِ.

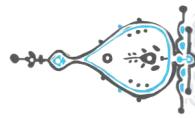
٣٩ اِنْ تُهَافِقْ سَاحِضْ فِي الْحَفْلَةِ مَسَاءً

• L'ultimo libro di un autore non è sempre il più buono. Lo stesso autore può scrivere libri diversi di qualità molto differenti. (8)

جذب وسائل

أَنْتَ مَنْ يُؤْمِنُ بِكَلِمَاتِي وَأَنْتَ مَنْ يُؤْمِنُ بِأَنِّي أَنْتَ

٦٣١) «فِي» مَا تَرَى مُهَاجِرًا فِي الْأَرْضِ وَمُهَاجِرًا فِي الْأَنْجَارِ

تفاوت «إن» با «أَنْ»: مواردی که «إن» در جمله می‌آید به این ترتیب است:

۱) در ابتدای جمله:

مثال «إن التأمل في القرآن يُغيّر أسلوبنا في الحياة.»

«بِيَگَمَانِ اندیشیدن در قرآن روش ما را در زندگی تغییر می‌دهد.»

مثال «إن الحسنات يذهبن السيئات.»

ترجمه آیه شریفه: «بِي شک نیکی‌ها بدی‌ها را از بین می‌برند.»

۲) پس از «قال» و مشتقه آن:

مثال «قال إنني رأيت أحد عشر كوكباً لي ساجدين.»

ترجمه آیه شریفه: «گفت: به درستی که من یازده ستاره را سجده‌کنан برای خودم دیدم.»

«قُلْ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ.»

«گفت: همانا من بنده خدا هستم.»

۳) پس از منادا:

«أَيُّهَا، أَيُّهَا» و کلماتی که پس از حرف «يا» می‌آیند منادا نامیده می‌شوند. («رب»، «اللهُمَّ» نیز در ابتدای جمله منادا هستند).

مثال «رب إن ظلمت نفسی.»

«پورده‌گارا همانا من به خودم ستم کردم.»

«اللهُمَّ إِنَّ رزقي في السماء فأنزله.»

«خدایا بی‌شک روزی من در آسمان است پس آن را فرو بفرست.»

مثال بنابراین «إن» غیر از موارد فوق باید به صورت «أَنْ» نوشته شود. دقت کنید که این مورد در سوالات حرکت‌گذاری (تشکیل) باید بیشتر دقت شود.

نحوه نسبت

عین الخطأ في استخدام «إن» أو «أَنْ»:

۱) مَنْ يَعْرِفُ أَنَّ اللَّهَ يُجَازِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُحَاسِبُ نَفْسَهُ.

۲) يَا نَسَاءً إِنَّ تَرْبِيَةَ الْأُولَادِ أَمْرٌ مِّهْمٌ.

۳) رَبَّنَا، أَنَّ مَفْتَاحَ حلِّ الْمَشَاكِلِ بِيَدِكِ.

گزینه (۳) - «ربنا» به معنای «پورده‌گارمان» بر منادا دلالت دارد بنابراین همزه «أن» باید مكسور (با کسره) بیاید **إن**.

ترجمه عبارت: ای پورده‌گارمان، قطعاً کلید حل مشکلات به دست توست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «أَنْ» صحیح است چون نه در ابتدای جمله و نه پس از مشتقه «قال» و نه پس از منادا آمده است، بنابراین صحیح است. ترجمه عبارت: هر کس

بداند که خداوند در روز قیامت او را مجازات می‌کند، خودش را محاسبه می‌کند.

۲) «إن» پس از منادای «نساء» درست آمده است. ترجمه عبارت: ای زنان قطعاً تربیت فرزندان امر مهمی است.

۳) «إن» پس از فعل «قلت» صحیح آمده است. ترجمه عبارت: به داش آموزانم گفتم بدون شک شما در درس‌هایتان کوشش هستید.

مثال «إِنَّمَا» چه از نظر قواعد و چه از نظر ترجمه هیچ ربطی به «إن» ندارد. «إِنَّمَا» به معنای «فقط، تنها» است و پس از آن اسم، منصوب نمی‌آید دقیقاً برعکس «إن».

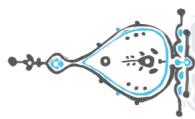
مثال «إِنَّ اللَّهُ قَادِرٌ. (قطعاً خداوند تواناست). إِنَّمَا اللَّهُ قَادِرٌ. (قطعاً خداوند تواناست).

۳) **كأن**: به معنای «گویی» و «مانند» و «مثل این‌که» است;

مثال «إِنَّمَا الْبِاقِوتُ وَ الْمَرْجَانُ.»

ترجمه آیه شریفه: «آنان **مانند** باقوت و مرجانند.»

حروف مشبّهة بالفعل

كَانَ	لَعِلَّ	لَيْتَ	لَكَنْ	أَنَّ	إِنَّ	قطعًا، همانا، به درستی که، بی‌گمان
گویی، مانند، مثل این که	شاید، امید است	کاش، ای کاش	اما، ولی	که		

مفهوم نسبتی

عین عبارة فيها احتمال وقوع الفعل:

١ لَيْتَ المُدِيرُ الْأَنْوَرَ يَحْيَى إِلَى شَرْكَتِنَا.

٢ رُزْرُثْ صَدِيقِي فِي مَهْرَجَانِ الْأَفْلَامِ وَلَكِنَّهُ ذَهَبَ سَرِيعًا.

٣ لَعِلَّ الْأَسْعَارُ الْغَالِيَةُ فِي السُّوقِ تَنْزَلُ بِسُرْعَةٍ.

٤ عَلِمْتُ أَنَّ أَكْلَ بَعْضِ الْفَوَاحِدِ يَزِيدُ ضُغْطَ الدَّمِ.

گزینه (۳) - «لَعِلَّ» از حروف مشبّهة بالفعل است و به معنای «شاید، امید است» به کار می‌رود و هنگامی از آن استفاده می‌کنیم که قطعیت چیزی و یا کاری مشخص نباشد. ترجمه عبارت: شاید قیمت‌های بالا در بازار به سرعت پایین بیایند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

١ «لَيْتَ» بیانگر آرزوست. ترجمه عبارت: ای کاش مدیر شایسته به شرکت ما بیاید.

٢ «لَكَنْ» حرف استدراک و رفع اشتباہ یا توهمن از کلام قبل است. ترجمه عبارت: دوستم را در جشنواره فیلم‌ها دیدم ولی او به سرعت رفت.

٣ «أَنَّ» به معنای حرف ربط «که» است. ترجمه عبارت: دانستم که خوردن برخی میوه‌ها فشار خون را بالا می‌برد.

النافية للجنس

حروف «لا»ی نفی جنس به معنای بر سر مبتدا و خبر می‌آید و دقیقاً مانند حروف مشبّهة بالفعل علامت مبتدا را تغییر می‌دهد و آن را منصوب می‌کند.

دقیق کنند «لا» انواع مختلفی دارد:

الف «لا»ی نفی جنس لا تلمید فی المدرسة. (هیچ دانش‌آموزی در مدرسه نیست).

ب «لا»ی نفی مضارع لا أذهب إلى السوق. (به بازار نمی‌روم).

ج «لا»ی نهی لا تذهب إلى المتجر. (به مغازه نرو).

د «لا»ی حرف جواب (در پاسخ به «هل» و «أ» می‌آید). أأنت من كرمان؟ لا، أنا من همدان.

ه «لا»ی عطف (وسط عبارت می‌آید). هم أغنياء لا فقراء. (آن‌ها ثروتمندند نه فقیر).

مکنه پس از «لا»ی نفی جنس حتماً اسم می‌آید و فعل نمی‌تواند پس از «لا»ی نفی جنس بیاید.

﴿لا علمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلِمْنَا﴾

(«لا»ی) اسم
نفی جنس

ترجمه آیه شریفه: «جز آنچه به ما آموختی، هیچ دانشی نداریم. (برای ما نیست)»

مکنه اسمی که پس از «لا»ی نفی جنس می‌آید نکره است و هیچ‌گاه «ال و تنوین» نمی‌گیرد، همیشه حرکت آخر آن «فتحه» (ـ) است و هیچ‌گاه به صورت مشتّی یا جمع هم نمی‌آید بلکه همیشه مفرد است.

مثال: لا ~~فَلِمَ~~ على المنضدة.

(اسم پس از «لا»ی نفی جنس تنوین نمی‌گیرد قلم)

مثال: لا ~~الكتاب~~ في يدي.

(اسم پس از «لا»ی نفی جنس «ال» نمی‌گیرد کتاب)

مثال: لا ~~كتبت~~ في المحفظة.

(اسم پس از «لا»ی نفی جنس به صورت مشتّی یا جمع نمی‌آید و فقط مفرد و با «فتحه» می‌آید کتاب)

نکته خبر «لا»ی نفی جنس عمدتاً جار و مجرور است و گاهی هم اسم ظاهر است که حتماً مرفوع می‌شود. (مثل خبر حروف مشبهه) و گاهی نیز حذف شده و اصلاً نمی‌آید.

مثال لا طفَلٌ فِي الْمَلَبِ.

اسم لای خبر لای نفی جنس
نفی جنس

لا جَهْلٌ أَصْرُّ مِنَ الْعَجْبِ.

اسم لای خبر لای
نفی جنس نفی جنس

لا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ.

اسم لای نفی جنس (خبر لا محذوف)

نکره «أَلَا» دو نوع است:

الف «أَلَا» ادات تنبیه است و به معنی «هان، آگاه باش» است.

مثال أَلَا، إِنَّ الدُّنْيَا لَيَسْتَ دَازِ الْبَقَاءِ. (آگاه باش که دنیا سرای جاودان نیست).

ب گاهی اوقات نیز «أ» استفهام به همراه «لا»ی نفی با هم به صورت «أَلَا» می‌آید که با «أَلَا» تنبیه فرق می‌کند و پس از آن فعل مضارع می‌آید؛ مانند:

أَلَا تَعْلَمُ → آیا نمی‌دانی؟

اما «أَلَا» فقط یک نوع است و آن به این صورت است که «أَنْ» ناصبه با «لا»ی نفی به صورت «أَلَا» در می‌آیند و بر سر فعل مضارع وارد می‌شود؛ مانند: أَلَا

يَجِلُّونَ: که نشینند.

نحوه نسبتی

عین الصَّحِيحُ عَنْ نُوْعِ «لَا»:

١ طوبی لک یا مَنْ لَا يَبْدِرُ بِالْأَعْمَالِ السَّيِّئَةِ وَ الْمُنْكَرَةِ. (نافیة للجنس)

١ لا شَكَّ أَنَّكَ لَنْ تَكْذِبِي مِنْ أَجْلِ زَخَارِفِ الدُّنْيَا. (نافیة)

٢ أَلَا تَعْرُفُ أَنَّنِي ذَلِكَ الشَّابُ الَّذِي اسْتَقْبَلَكَ بِحَفَاوَةٍ. (ناهیة)

٣ لا نَفْعَ فِي كَلَامِ فِيهِ الْلُّغُوُ وَ الْغَيْبَةُ وَ الْكَذْبُ. (ناهیة للجنس)

گزینه (٣) - ترجمه عبارت: هیچ سودی نیست در سخنی که در آن بیهودگی و غیبت و دروغ است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

١ «لا» بر سر اسم «شَكَّ» وارد شده است و «لَا»ی نفی جنس است. ترجمه عبارت: هیچ شکی نیست که تو هرگز به خاطر زیورآلات دنیا دروغ نخواهی گفت.

٢ «لا» بر سر فعل مضارع «بَيَادِرْ» وارد شده و «لا»ی نفی مضارع است. ترجمه عبارت: خوشابه حالت ای کسی که کارهای بد و ناشایست را انجام نمی‌دهد.

٣ «أَلَا» ترکیبی از «أ» استفهام و «لا»ی نفی است که بر فعل مضارع «عَرَفْ» وارد شده است پس «لا»ی نهی نیست. ترجمه عبارت: آیا نمی‌دانی که

من آن جوانی هستم که به گرمی به پیشواز تو آمد.

فِنَ التَّرْجِمَةِ

١ فعل مضارع پس از «لَيَتَ» و «أَعْلَمُ» معمولاً به صورت مضارع التَّزَامِی ترجمه می‌شود.

مثال «لَعَلَّ الغَيْوَمَ ثُمَطَرَ عَلَيْنَا» → شاید ابرها بر ما بیارند.
مضارع التَّزَامِی
حرف مشبهه بالفعل فعل مضارع

مثال «لَيَتَ الْمُسْلِمِينَ يَتَحَدُّونَ فِي الْعَالَمِ» → کاش مسلمانان در جهان متّحد بشوند.
مضارع التَّزَامِی
حرف مشبهه بالفعل فعل مضارع

۱۲ فعل ماضی پس از «لَيْتَ» را با توجه به جایگاهش در متن می‌توان «ماضی استمراری یا ماضی بعيد» ترجمه کرد.

مثال «لَيْتَ التَّلِمِيذُ ابْتَدَأَ عَنِ الْكَسْلِ». کاش دانش‌آموز از تنبیه دوری می‌کرد. (دوری کرده بود.)
 حرف مشبه فعل ماضی ماضی استمراری ماضی بعيد بالفعل

لَيْتَ + فعل ماضی ماضی استمراری (ماضی بعيد)

در ترجمه صحیح فعل بعد از «لَيْتَ» و «لَعَلَّ» باید به سیاق عبارت نیز توجه کرد.

نکته ترجمه هنر است و بسیاری از اوقات باید ذوق و سلیقه مترجم همراه توانمندی‌های زبانی مانند شناخت ویژگی‌های زبان مبدأ و مقصد باشد.

در ترجمه «لا»ی نفی جنس از «هیچ نیست» استفاده می‌کنیم.

مثال «لَا فَقْرَ أَشْدُ مِنَ الْجَهَلِ». هیچ فقری سخت‌تر از نادانی نیست.
 لَا»ی نفی جنس

مفهوم نسقی

تجربی ۹۴

﴿يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعِلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجِيمَةِ:

- ۱ الله مثل‌هایی برای مردم می‌زند، شاید پند بگیرند.
 ۲ خداوند مثلی برای مردم زده است، باشد که متنبه شوند.
 ۳ گزینه (۲) - «يَضْرِبُ»: فعل مضارع است و به صورت اخباری ترجمه می‌شود. (رد گرینه ۳ و ۴)
 ۴ «الأمثال»: اسم معرف بآل است و در ترجمة آن «ی» نمی‌آید و نیز جمع است نه مفرد (مثال‌ها) (رد گرینه ۱ و ۳ و ۴)
 ۵ «لَعَلَّ + فعل مضارع مضارع التزامی» (شاید یادآور شوند) (رد گرینه ۱ و ۴)

زبان ۹۵

عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- ۱ لا طفل يقلق لتهيئة طعامه في كُل يوم؛ كودك برای تهیه غذای روزانه‌اش مضطرب نیست.
 ۲ لأنَّه يَؤْمِنُ بِعَوْلَفَةَ أَمَّهَ دائِمًا؛ زیرا او همیشه به مادر مهربانی ایمان دارد.
 ۳ ليتني كنت آمنت برئی مثل ذلك الطَّفْلِ؛ اي کاش من هم مثل آن کودک به خدایم ایمان بیاورم.
 ۴ و ما كنت أقلق لتهيئة طعام الغد أبداً؛ و هرگز برای تهیه غذای فردا پریشان نمی‌شدم.
 ۵ گزینه (۴) - (ما + کان + فعل مضارع ماضی منفی استمراری)

ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

- ۱ هیچ کودکی برای تهیه غذای خود در هر روز نگران نمی‌شود.
 ۲ ای کاش من مانند آن کودک به پروردگاریم ایمان داشتم.

ترجمه عبارات مهم

داروی تو در [وجود] خودت است و نمی‌بینی و بیماری تو از خودت است و احساس نمی‌کنی.

دَوَاؤُكَ فِيكَ وَ مَا تُبَصِّرُ / وَ دَاؤُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ

آیا گمان می‌کنی که تو پیکر کوچکی هستی در حالی که جهان بزرگ‌تر در تو به هم پیچیده شده است.

أَتَرْعَمُ أَنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ / وَ فِيكَ أَنْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ

مردم از نظر پدران (پدر و مادر) همتا هستند پدرشان آدم و مادر[شان] حواس است. و ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد و مردان با کارها[یشان] نامهایی دارند.

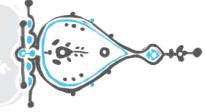
الْتَّائِسُ مِنْ جِهَةِ الْأَبَاءِ أَكْفَاءُ / أَبْوَهُمْ آدَمُ وَ الْأُمُّ حَوَاءُ

پس دانش را کسب کن و جایگزینی برای آن نخواه زیرا مردم مرده هستند و اهل دانش زنده‌اند.

فَقُرْ بِعْلَمٌ وَ لَا تَنْظَلِبْ بِهِ بَدَلًا / فَالنَّاسُ مَوْتَىٰ وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءٌ

ای که نایخدا نه افتخار کننده به دودمان هستی، مردم تنها از یک مادر و یک پدر هستند.

أَيَّهَا الْفَاحِرُ جَهَلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لِأَمَّ وَ لِأَبٍ

آیا آنان را می‌بینی (می‌پنداری) که از نقره، آهن، مس یا طلا آفریده شده‌اند؟	هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ / أَمْ حَدِيدٍ / أَمْ نُحَاسٍ / أَمْ ذَهَبٍ
بلکه آنان را می‌بینی (می‌پنداری) که از تنگه گلی آفریده شده‌اند. آیا به جز گوشت و استخوان و پی اند؟	بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هَلْ سَوَى لَحْمٍ وَ عَظِيمٍ وَ عَصْبَ
بی‌گمان خدارای بخشش بر مردم است ولی بیشتر مردم سپاسگزاری نمی‌کنند.	... إِنَّ اللَّهَ لِذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَ لِكُنَّ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿١﴾
و کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم!	وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٢﴾
بی‌گمان ما قرآن را به زبان عربی قراردادیم امید است شما خردورزی کنید.	إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾
هیچ بدی بدتر از دروغ نیست.	لَا سُوَءٌ أَشَوَّى مِنَ الْكَذِبِ.
آن کتاب هیچ شکی در آن نیست هدایتی برای پرهیزگاران است.	﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَبُّ لَهُ هُدَى لِلْمُتَّقِينَ﴾
ای پیامبر کسانی که در کفر شتاب می‌ورزند تو را غمگین نکنند.	﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَغْرِيْنَكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ...﴾
خدا رحم نمی‌کند به کسی که به مردم رحم نمی‌کند.	لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ.
ای دوست من هیچ چیزی زیباتر از بخشش به هنگام توانایی نیست.	يَا حَبِيبِي، لَا شَيْءٌ أَجَمَّلُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ.
پس این روز رستاخیز است ولی شما نمی‌دانستید.	﴿فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثَ وَلِكِتَابِكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾
قطعاً خداوند کسانی را دوست می‌دارد که در راه او صفت کشیده می‌جنگند گویی آنها ساختمانی استوارند.	إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يَقْاتَلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفَّا كَانَهُمْ بُنَيَّاً مَرْصُوصُ ﴿٤﴾
وکسانی را که به جای خدادرامی خوانند شناسم ندهید زیرا (آنها) به خدادشنام دهند.	وَ لَا تَسْبِئُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبِبُوا اللَّهَ... ﴿٥﴾
و گفتارشان تو را غمگین نکند؛ زیرا ارجمندی، همه برای خداست.	وَ لَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿٦﴾
ای کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند برابرند؟	هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧﴾
پروردگارا، آن‌چه توانش را هیچ نداریم بر ما تحمیل نکن.	رَبَّنَا وَ لَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ... ﴿٨﴾
هر غذایی که نام خدا بر آن برده نشود، هیچ برکتی در آن نیست.	كُلُّ طَعَمٍ لَا يَنْدَكُرُ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ، لَا بَرَكَةَ فِيهِ.
خشمنگین نشو، زیرا خشم مایهٔ تباہی است.	لَا تَعْصِبْ، فَإِنَّ الْعَصْبَ مَفْسَدَةً.
هیچ خیری در سخنی نیست مگر اینکه همراه با عمل باشد.	لَا حَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ.
هیچ جهادی همچون جهاد با نفس نیست.	لَا جِهَادٌ كَجِهَادِ التَّفْسِ.
هیچ لباسی زیباتر از سلامتی نیست.	لَا بِلَاسٍ أَجَمَّلُ مِنَ الْعَافِيَةِ.
هیچ فقری همچون نادانی و هیچ میراثی همچون ادب نیست.	لَا فَقْرٌ كَأَجْهَلِ وَ لَا مِيراثٌ كَأَلَّا كَبِيرٌ.
پاک است آن [خدایی] که بندهاش را شبانه از مسجدالحرام تا مسجدالاقصی حرکت داد.	سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَنْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصِي ... ﴿٩﴾
و با آنان با [شیوه‌ای] که نکوتر است بحث کن. قطعاً پروردگارت به [حال] کسی که از راهش گم شده، داناتر است.	وَ جَادِلُهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمِنْ صَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ... ﴿١٠﴾
و نفسم را بی‌گناه نمی‌شمارم؛ زیرا نفس، بسیار دستوردهنده به بدی است؛ مگر این‌که پروردگارم رحم کند.	وَ مَا أَبْرَى تَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَآمَارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحْمَ رَبِّي ... ﴿١١﴾
با دهان‌هایشان (زبان‌هایشان) چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و خدا به آن‌چه پنهان می‌کنند داناتر است.	يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٢﴾
گفتند: هیچ دانشی نداریم؛ قطعاً تو بسیار دانای نهان‌ها هستی.	... قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغَيْبِ ﴿١٣﴾
و نیکی کنید؛ زیرا خدا نیکوکاران را دوست می‌دارد.	... وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾
و آسمان را سقفی نگه داشته شده قراردادیم.	... وَ جَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ... ﴿١٥﴾
به راستی که مؤمنان رستگار شده‌اند؛ همانان که در نمازشان فروتن‌اند.	قُدَّ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَابِسُونَ ﴿١٦﴾

وازگان و اصطلاحات

الطین، الطینة: گل، سرشت	أَبْصَر: نگاه کرد (مضارع: يُبَصِّرُ)
العاافية: سلامت	أَحَقَ: سزاوارتر
الغَرَّة: ارجمندی	أَحْيَاء: زندگان
الغضّارة: آبمیوه‌گیری	أَخَذَ: گرفت «خُذُوا؛ بگیرید»
الغضّب: پی، عصب	أَشْرَى: حرکت داد
العقلُم: استخوان	أَسْوَأُ مِنْ: بدتر از
فَرِيق: تیم، گروه	أَشَدَّ: سختتر
فُؤْ: رستگار شو (ماضی: فاز / مضارع: یفؤز)	أَطْعَمَ: غذا داد، خورانید «لا تَطْعِمُوا؛ غذا ندهید، نخورانید»
فُضَّة: نقره	أَعْنَى: بی‌نیازتر
فَضْل: پخشش	إِكْرَاه: اجبار
القرآن: خواندن	أَنْفَاعَ: همتایان
قَصِير: کوتاه	أَمَاتَ: میراند (مضارع: يُمِيتُ) «لا تَمْيِتُوا؛ نمیرانید»
قُول: گفتار	أَمْرَى: شخص، مرد، انسان
قيمة: ارزش، اندازه	إِنْطَلْوَى: به هم پیچیده شد (مضارع: يَنْطَلُوِي)
گَانَ: گویی، مانند	أَوْفَى: وفا کرد (مضارع: يُؤْفِي / مصدر: إيفاء) «أَوْفُوا؛ وفا کنید»
كرة المنضدة: تنیس روی میز	الْبَذَلُ: جانشین
الكتسل: تنبیلی	بَرَأً بَيْ: گناه شمرد (مضارع: يَبْرَأُ، مصدر: تَبَرَّأَ)
گُنْز: گنج	بِضَاعَة: کالا
لا ... لَنَا: نداریم	الْبَغْثُ: رستاخیز
لا: بر سر فعل مضارع به معنای «نباشد» مانند: «لَا يَدْهَبُ: نباید برود»	البَثَانَةُ الْمَرْصُوصُ: ساختمان استوار (محکم)
لا: حرف نفی مضارع مانند: «لَا يَدْهَبُ: نمی‌رود»	بَيْع: فروختن
لا: نه (در مقابل «نعم: بله»)	ثَرَاب: خاک
لا: هیچ نیست. (نفی جنس) مانند: «لَا رَجُلٌ فِي الْحَقْلَةِ: هیچ مردی در جشن نیست.»	تَقْلِيلُونَ: خردورزی می‌کنید
لا شَيْءَ: دشام ندهید (ماضی: سَبَّ)	الْجِرْمُ: پیکر
اللَّحْمُ: گوشت	جَهْنَمُ: نادانان
لَعْلُ: شاید، امید است	الْحَدِيدُ: آهن
لَكِنْ: ولی	الْحَفْلَةُ: جشن
لَئِنَّ: ای کاش	حَمَّلَ: تحمیل کرد «لَا تَحْمِلْنَا؛ بر ما تحمیل نکن»
ماء: آب	حَيَا: شرم، حیا
ما يَلِي: آن چه می‌آید	خَيْطُ: نخ، ریسمان
مُتَرَدِّدُ: مردّ، دو دل	الَّدَاءُ: بیماری
المُتَقْبِينَ: پرهیزگاران	دوَاءُ: دارو
مَفْسَدَة: مایه تباہی	ذُو: دارای
موَتَّى: مردگان	ذَهَبَ: طلا
مُؤَصل: رسانا	الرَّبَّ: شک، تردید
مَيَّتَ: مرده	رَعَمَـ: گمان کرد (مضارع: يَرْعَمُ)
الثَّحَاسُ: مس	سَارَعَ: شتافت (مضارع: يَسَارِعُ / مصدر: مَسَارَعَة)
يَا لَيْتَنِي: ای کاش من!	السَّخْنُ: زندان
يَدْعُونَ: فرامی خوانند (ماضی: دعا)	سَوْيَ: جُز
يَسْتَوِي: مساوی است (ماضی: إستوی)	شِرَاءَ: خربدن
	صَلَّ: گم شد، گمراه شد

كلمات متراوحة

البَشِّيل = الصَّرَاط = الطَّرِيق (راه)	أَب = والد (پدر)
الطَّعَام = الغِذَاء (غذا)	أَحْسَن = حَيْر = أَفْضَل (بهتر، بهترین)
عَافِيَة = صِحَّة = سَلَامَة (سلامت، تندرستی)	أَضَاع = أَفْسَد = حَرَّب (تباه كرد، ویران نمود)
الغاِيَة = الْقَصْد = الْهَدْفُ (هدف)	أَفْلَح = فَازَ (رستگار شد)
فَازَ بِ = حَصَّلَ عَلَى (به دست آورد)	إِمْرَى = إِنْسَان (انسان، شخص)
الْفَرِيق = الجَمَاعَة (گروه، دسته)	بَحْثَ عَنْ = فَتَّشَ (جستجو كرد)
الْفَضْل = الْجُود = عَطَاء (بخشن)	البَعْثُ = القيَامَة (رستاخیز)
الْقَدْرُ = القيمة (ارزش، بها)	البَنْيَان = الْبَنَاء = الْعِمَارَة (ساختمان)
الْقَوْلُ = الْكَلَام = الْخَدِيث (سخن، گفتار)	البَيْت = الدَّار (خانه)
كَتَمْ = سَرَّ (پنهان کرد)	تَعَادَل = سَاوَى (برابر شد، مساوی شد)
الْبَلَاس = الثَّوْب (لباس)	تَعَلَّمَ = تَفَقَّهَ (آموخت، یاد گرفت)
الْمَسَابِقَة = الْمَبَارَة (مسابقه)	جَرْم = جَسْم (پیکر)
نَامَ = رَفَدَ (خوابید)	الْجَزَاء = الأَجْر (پاداش)
نَجَحَ = فَازَ (پیروز شد، رستگار شد)	الْجِلْد = الْقِسْرُ (پوست)
النَّسَبُ = الْآلُ = الْذُرّْة (دوダメن، خاندان)	حَسَبَ = طَبِقَ لِ = وَفَقَ لِ (بر طبق، براساس)
يُبَصِّرُ = يَشَاهِدُ (می بیند)	خَاصِّ = خَائِع (فروتن)
يُخْتَبِرُ = يَجْرِبُ = يَمْتَحِنُ (می آزماید)	حَصَّلَة = مِيَزَة (ویزگی)
يَزْعُمُ = يَظْنُ = يَحْسَبُ (گمان می کند)	دَاء = مَرْض (بیماری)
يَشْعُرُ بِ = يَحْشُ بِ (احساس می کند)	ذُو = صاحب (دارا)
يَلِي = يَأْتِي = يَجْبِيءُ (می آید)	سَارَعَ = عَجَّل (شتاپ کرد)
	سَبَّ = شَتَّمَ (دشنام داد)

كلمات متضاد

عِزَّة (سربلندی) ≠ ذَلَّة (خواری)	الْأَجْر (پاداش) ≠ العِقَاب (کیفر، معجازات)
فَائزُ (برنده) ≠ خَاسِرُ، رَاسِبُ (بازنده)	الْإِكْرَاه (اجبار) ≠ الاختِيَار (اختیار، انتخاب)
فَازَ بِ (به دست آورد) ≠ فَقَدَ (از دست داد)	إِبْتَدَعَ (دور شد) ≠ إِقْتَرَبَ (نزدیک شد)
الْقَادِرُ (توانا) ≠ الْعَاجِزُ (ناتوان)	أَسْوَءَ (بدتر) ≠ أَحْسَنَ (بهتر)
كَتَمْ (پنهان کرد) ≠ أَطْهَرَ / بَيَّنَ (آشکار کرد)	أَصَاعَ (از بین برد) ≠ أَصْلَحَ (درست کرد)
الْكَسْلُ (تنبلی) ≠ السَّعْيُ / الْمَحَاوَلَةُ (تلاش، کوشش)	الْبَخْلُ (خیست، خسیس بودن) ≠ الْجُودُ (بخشن)
الْمُتَرَدِّدُ (دو دل) ≠ الْعَازِمُ (صمم)	جَهَّالُ (نادان) ≠ عَلَمَاءُ، عَلَّمَاءُ (دانایان)
الْمَدِيَّةُ (شهر) ≠ الرِّيفُ / الْقَرِيَّةُ (روستا)	الْخَائِنُ (خیانتکار) ≠ الْوَفِيُ (باوفا)
مَذَنِبُ (گناهکار) ≠ بَرِيءُ (بی گناه)	خَاسِعُ، خَاضِعُ (فروتن) ≠ مُتَكَبِّرُ (خود بزرگ بین)
مَلَأَ (پر کرد) ≠ أَفْرَغَ (حالی کرد)	خَانَ (خیانت کرد) ≠ أَوْفَى (وفا کرد)
الْمَوْتُ (مرگ) ≠ الْحَيَاةُ (زندگی)	دَاءُ (بیماری) ≠ شَفَاءُ، صِحَّةُ (بیهودی، سلامتی)
مَوْتَى (مردگان) ≠ أَحْيَاءُ (زندگان)	رَحَالُ (مردان) ≠ نِسَاءُ (زنان)
نَامَ (خوابید) ≠ إِسْتَيْقَظَ (بیدار شد)	الرَّئِبُ (شک، تردید) ≠ الْيَقِينُ (یقین)
نَجَحَ (پیروز شد) ≠ إِنْهَرَمُ / فَشَلَ (شکست خورد)	الشَّرَاءُ (خریدن) ≠ الْبَيْعُ (فروختن)
	طَوْبِيلُ (بلند) ≠ قَصِيرُ (کوتاه)

جمع‌های مکسر

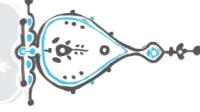
ترجمه	مفرد	جمع	ترجمه	مفرد	جمع	ترجمه	مفرد	جمع
جهانگرد، گردشگر	السَّائِح	السَّيَاحُون	کار، عمل	الْفِعْل	الْأَفْعَالُ	پدر	الْأَبُ	الآباء
غیب، نهان	الْغَيْب	الْغَيْبُوْن	دهان	الْفَمُ / فو	الْأَفْوَاهُ	جانشین	الْبَدَلُ	الأبدال
دل، قلب	الْقَلْب	الْقُلُوبُ	مساوی، برابر	الْكُفْءُ / الْكِفْءُ	الْأَكْفَاءُ	جسم، پیکر	الْجَرْمُ	الأجرام
روشن، سبک	الْقَاعِدَةُ	الْقَوَاعِدُ	تمرین	الْتَّمَرِينُ	الْتَّمَارِينُ	سخن	الْحَدِيثُ	الأحاديث
گوشت	اللَّحْمُ	اللَّحْوُن	حرف	الْحَرْفُ	الْحَرْوُفُ	زنده	الْحَيَّ	الأحياء
شهر	الْمَدِينَةُ	الْمَدِينَوْن	حاجت، نیاز	الْحَاجَةُ	الْحَوَاجِنُ	نام	الْاسْمُ	الاسماء
معنی، مفهوم	الْمَعْنَى	الْمَعْنَوْن	مرد	الرَّجُلُ	الرَّجَالُ	شعر	الشِّعْرُ	الأشعار
مرد	الْمَوْتَى	الْمَوْتَيْنُ	غذا	الطَّعَامُ	الْأَطْعِمَةُ	عصب، پی	الْعَصَبُ	الأعصاب
نعمت	النَّعْمَةُ	النَّعْمَوْن	استخوان	الْعِظَمُ	الْعِظَامُ	کار، عمل	الْعَمَلُ	الأعمال
						زندان	السِّجْنُ	السجون

كلمات مشابه

اللَّحْمُ: گوشت	العَصَبُ: پی، عصب	الدَّاء: بیماری
الحَمِيمُ: گرم و صمیمی	العَضَبُ: خشم	الدَّوَاء: دارو
الثُّحَاسُ: مس	العَظُمُ: استخوان	الجَرْمُ: پیکر
النُّخْسُ: شوم	العَظِيمُ: بزرگ	الجُرْمُ: گناه
زَعْمَ: گمان کرد	الحَدِيدُ: آهن	سوء: بدی
عَزَمَ: قصد کرد	الجَدِيدُ: تازه، نو	أَسْوَءَ: بدترین
البَعْثُ: رستاخیز	لَكَنَ: اما، ولی	سِوی: جز
الْعَبْثُ: بیهوده	لَكَنَ: دارید، برای شما	أَسْرِي: حرکت داد
		كَانَ: گویی، مانند
		كَانَ: بود

كلمات عربی به عربی

عَصَب: خَيْطٌ أَبْيَضٌ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْحَسْنُ.	لَحْم: قِسْمٌ مِنَ الْجِسْمِ بَيْنَ الْحِلْدَ وَالْعِظَمِ.
پی، عصب: رشته‌ای سفید در بدن که حس در آن جریان دارد.	گوشت: بخشی از بدن بین پوست و استخوان.
عَظَمٌ: قِسْمٌ قَوِيٌّ مِنَ الْجِسْمِ عَلَيْهِ لَحْمٌ.	نَحَاسٌ: عَنْصَرٌ فِيلِزِيٌّ كَالْحَدِيدِ مُؤَضَّلٌ لِلحَرَاجَةِ وَالْكَهْرَباءِ.
استخوان: بخشی نیرومند از بدن که روی آن گوشت است.	مس: یک عنصر فلزی مانند آهن است که رسانای گرما و برق است.
طَين: تُرَابٌ مُخْتَلطٌ بِالْمَاءِ.	لَحْم: مادَّةٌ حَمْرَاءٌ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوانِ تُضَعَّ مِنْهُ أَطْعَمَةً.
گل، سرشت: خاکی آمیخته با آب.	گوشت: یک ماده قرمز از بدن حیوان است که از آن غذایی درست می‌شود.

دُرْسُشُهَايِّ چهارمِ رِبَعَهَايِّ

وازگان

١- الطَّفْلَةُ بِعِينِيهَا يَا قُوتَأَكْبِرَا فِي شَاطِئِ الْبَحْرِ و أَنَّهُ كَرَّةٌ صَغِيرَةٌ. عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِينِ:

٤) عَلِمْتُ - ظَنَّتُ ٣) شَاهَدْتُ - تَفَاهَرَتُ ٢) أَبْصَرْتُ - زَمَّمْتُ

٢- «قَدْ أَفْسَدَتْ شِدَّةُ الْحَرَاءَ تِلْكَ فَعَلِيْنَا أَنْ لَا نَأْكُلَ مِنْهَا.» عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:

٤) الِبِضَاعَةُ ٣) الْأَبْدَالُ ٢) اللَّحْوُمُ ١) الْحَمَرَاءُ

٣- عَيْنُ الْخَطَا عن ترجمة الكلمات التي تحتها خطًّا:

١) أَتَمْنَى لِصَدِيقِي الْمَرِيضِ الصَّحَّةَ. ٤) امِيدُوا رَمَ

٣) هَلْ فَلَزُ التَّحَاسِ مُوَضِّلُ الْكَهْرَباءِ؟ ٤) رَسَانَا

٤- عَيْنُ الْخَطَا لِتَكْمِيلِ الْفَرَاغَاتِ:

١) هَذَا الْبَنَاءُ صُنِّعَ فِي بَدَائِي السَّنَةِ الْجَدِيدَةِ. (الْمَرْصُوصُ)

٣) إِجْتَنَبُوا الْكَذَبَ فِي حَيَاتِكُمْ دَائِمًا إِنَّهُ (رِيْثُ)

٥- عَيْنُ غَيْرِ الصَّحِيحِ عن مترادف الكلمات المعينة:

١) «ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا زَبَبُ فِيهِ هُدَىٰ لِلْمُتَّقِينَ» : تَرْدِيدُ

٣) لَا تَنْفَضِبْ فَإِنَّ الْقَضَبَ مَفْسَدَةُ الْحِلْمِ

٦- عَيْنُ جَوَابًا فِيهِ الْمُتَضَادُ:

١) لَا تَجْتَمِعُ خَصْلَتَانِ فِي مَؤْمِنٍ: الْبَخْلُ وَ الْكِدْبُ.

٣) نَعْمَتَانِ مجْهُولَتَانِ الصَّحَّةُ وَ الْأَمَانُ.

٧- عَيْنُ جَوَابًا لِيَسَ فِيهِ الْمُتَضَادُ:

١) أَحْيَاءُ / مَوْتَىٰ ٢) أَمُّ / أَبٌ

٨- عَيْنُ الْكَلْمَاتِ الْغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَىِ:

١) عَصَبُ - عَظَمُ - لَحْمُ - دَمُ ٢) عَفَافُ - حَيَاءُ - أَدْبُ - حُسْنُ

٩- عَيْنُ الْخَطَا عن التوضيحات التالية:

١) قَسْمٌ قَوِيٌّ مِنَ الْجِسْمِ عَلَيْهِ لَحْمٌ، عَظْمٌ

٣) خَيْطٌ أَبِيسُّ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْجِسْمُ: عَصَبٌ

١٠- عَيْنُ الْخَطَا في مفرد الجموع المكسرة:

١) سَيَاحٌ ٤) سَائِحٌ ٢) عِظَامٌ ٤) عَظَمٌ

١١- عَيْنُ الْخَطَا في ترجمة الحروف المعينة:

١) «فَالَّذِي أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» ٤) بِيْ ٣) بِيْ ٢) ١) بِيْ ٣) بِيْ

٣) إِنَّمَا الْفَحْرُ لِعَقْلٍ ثَابِتٍ. ٤) تَنْهَا

٢) ... لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعْنَا ٤) قَطْعاً

٤) كَلْمَة نَسْتَعْمِلُهَا عِنْدَمَا لَا نَرْجُو وَقْوَعَ عَمَلٍ: كَأَنَّ

٣) أَكْفَاءٌ ٤) أَبْدَالٌ ٤) كَفِيلٌ ٢) أَكْفَاءٌ ٤) بَدَلٌ

١) سَيَاحٌ ٤) سَائِحٌ ٢) عِظَامٌ ٤) عَظَمٌ

١٢- عَيْنُ الْمَنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ: «بَدَأَتِ الْجَلْسَةُ صَبَاحًا و بَعْضُ الْمَوْظَفِينَ مَا حَضَرُوا فِيهَا.»

١) لَكَنْ ٣) أَنْ ٢) لَعَلَّ

١٣- «جَفَّتِ الْأَرَاضِي الرَّاعِيَةُ فِي بَعْضِ الْقُرَىِ، الْمَطَرُ يَمْطِرُ عَلَيْنَا.» عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:

١) كَأَنَّ ٣) لَيْتَ ٢) إِنَّ

١٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ عن ترجمة الكلمات:

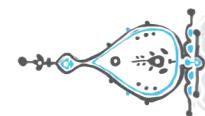
١) لَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ ٤) نَبَيِّد بِكَيْرِند

٣) وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ٤) نِيكِي كَنِيد

٢) فَلَاضِيْرُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرُ لِذَنْبِكَ ٤) آمِرْش خَوَاست

٤) لَيْتَنِي أَنْجَحَ فِي كَتَابَةِ الْمَقَالَةِ الْعَلْمِيَّةِ ٤) مَوْقِعِ مَى شَوم

١٥- «عَصَفَتِ الرِّيَاحُ فَ..... الأَعْصَانَ ما ضَرَّتِ بِالْبَيْوَتِ». عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِينِ:

(٤) بَعَثَتْ - لَيْتَ

(٣) غَلَقَتْ - لَعَلَّ

(١) قَاتَلَتْ - كَانَ

١٦- «..... خُلُقَ أَقْبَحُ مِنِ الْكِبْرِ». عَيْنُ الْحَرْفِ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ:

(٤) لَعَلَّ

(٣) أَنَّ

(٢) إِنَّ

(١) لَا

١٧- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ تَرْجِمَةِ الْعَبَارَةِ الْمُعِيَّنَةِ: «لَادِينَ لَمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ».

(٤) دِينَارِ نِيَسْتَ.

(٣) بَى دِينِ اسْتَ.

(٢) هِيج دِينِي نِيَسْتَ.

(١) دِين وَجُود نِدارَد.

١٨- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرْكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

(١) أَيَّتَ فَصْلَ الرَّبِيعِ طَوِيلٌ فِي بَلَدِنَا لَأَنَّ الرَّبِيعَ قَصِيرٌ هُنَا.

(٣) إِنَّ الْقُرآنَ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ أَلَا يَسْأُلُونَ مَعَبُودَاتِ الْمُشَرِّكِينَ.

١٩- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرْكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

(١) لَقَاتَ رَجَعَ النَّاسُ شَاهَدُوا الْأَصْنَامَ مُكَسَّرَةً.

(٣) لَا تَنْتَضِبُوا، فَإِنَّ الْغَضَبَ سَبَبُ الْهَلاَكَةِ.

٢٠- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرْكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

(١) لَعَلَّ عِطَامَ بَعْضِ الْحَيَوانَاتِ رِزْقُ الْحَيَوانَاتِ الْأُخْرَى.

(٣) كَانَ بِسَمَاءِ الطَّفْلِ تَدَلُّ عَلَى هُدُوْفِهِ.

٢١- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرْكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

(١) أَمْرُهُمْ ذُو الْقَرَبَىِنِ بِأَنَّ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَالْحَجَاسِ!

(٣) عَلَقَ إِبْرَاهِيمُ (ع) الْفَأْسَ عَلَى كَيْفِ أَصْغَرَ الْأَصْنَامِ!

ترجمه، تعریف و مفهوم

٢٢- «إِنَّ اللَّهَ يَحْبُبُ الَّذِينَ يَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفَّا كَانُهُمْ بِنْيَانَ مَرْصُوصٍ»:

(١) خداوند دوستدار آن‌هایی است که صفت در صفت راهش پیکار می‌نمایند گویی که آن‌ها بنیانی بزرگ دارند.

(٢) بی‌گمان خداوند کسانی را دوست دارد که گروهی در راهش جهاد کرده‌اند و چون دژی محکم مانند.

(٣) قطعاً خداوند کسانی را دوست دارد که در راهش صفت زده پیکار می‌کنند، گویی که آن‌ها ساختمانی استوارند.

(٤) خداوند تنها کسانی را دوست دارد که در راهش به صفت ایستاده و همچون بنایی آهنین می‌جنگند.

٢٣- «لَا شَعْبٌ مِنْ شَعُوبِ الْأَرْضِ إِلَّا وَكَانَ لَهُ دِينٌ وَ طَرِيقَةٌ لِلْعِبَادَةِ»:

(١) هرگز مردمی از ملت‌های زمین نیست مگر این‌که برایشان دین و آیینی برای عبادتشان باشد.

(٢) هیچ ملتی از ملت‌های زمین نیست مگر این‌که دینی و روشنی برای عبادت داشته باشد.

(٣) ملتی از ملت‌های زمین وجود ندارد جز این‌که دین و روشنی برای عبادت داشته باشد.

(٤) هیچ ملت و ملت‌هایی از زمین دیده نمی‌شود مگر این‌که دین و روشنی برای پرستش داشته‌اند.

٢٤- «تَوْكِيدُ الْحَضَارَاتِ الَّتِي عَرَفَهَا الْإِنْسَانُ مِنْ خَلَالِ التَّقْوِشِ اهْتَمَمَهُ بِالْدِينِ»:

(١) تمدن‌هایی را که بشر از طریق نوشته‌ها می‌شناسد همگی به توجه او به دین داری اشاره کرده است.

(٢) انسان توانست از طریق نگاره‌ها، تمدن‌هایی را بشناسد که به توجه او به دین تأکید می‌نماید.

(٣) تمدن‌هایی را که انسان آن‌ها را از طریق نگاره‌ها شناخته است، توجه او به دین را تأکید می‌کند.

(٤) تمدن‌های شناخته شده توسط انسان از طریق نقاشی‌های است که توجه او به دین را مورد تأکید قرار داده است.

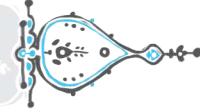
٢٥- «كَانَ الْهَدَى فِي تَقْدِيمِ الْقَرَابَىنِ لِلْأَلَهَةِ كَسْبِ رِضاَهَا وَ تَجْبِبِ شَرَّهَا»:

(١) هدف از پیشکش کردن قربانیان برای خدایان خود کسب رضایت آن‌ها و دور شدن از بدی بود.

(٢) هدف از تقدیم قربانیان به خدایان، به دست آوردن خشنودی آن‌ها و دوری از بدی آن‌ها بود.

(٣) منظور از قربانی کردن برای خدایان، همان به دست آوردن خشنودی و دور شدن از شرّشان بود.

(٤) هدف از پیشکش کردن قربانیان برای خدایشان، کسب خشنودی آن‌ها و دور شدن از بدی بوده است.

٢٦- «لَيْتَ النَّاسُ يَعْلَمُونَ أَنَّ قِيمَةَ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَحْسِنُهُ وَ لَا يَكْلُفُهُمُ اللَّهُ أَمْرًا لَا طَاقَةَ لَهُمْ بِهَا»:

- (١) شاید مردم بدانند که ارزش تمام انسان‌ها به آن چیزی است که نیکوست و خداوند به آن‌ها کاری را که اصلاً طاقت‌ش را ندارند محول نمی‌کند.
- (٢) ای کاش مردم می‌دانستند که ارزش هر انسانی به چیزی است که او را نیکو می‌کند و خداوند به او کارهایی را تکلیف نمی‌کند که هیچ توانایی بر انجامش ندارند.
- (٣) شاید مردم دانسته بودند که ارزش هر انسان به آن است که آن را نیکو انجام داده است و خداوند به آن‌ها کارهایی را تحمل نخواهد کرد که هیچ تحملی برایشان به آن نبوده است.
- (٤) ای کاش مردم بدانند که ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد و خداوند آن‌ها را به کارهایی تکلیف نمی‌کند که هیچ توانایی برای آن‌ها به آن‌ها [کارها] نیست.

٢٧- «هَذِهِ الْكِتَابَاتُ عَلَى الْحَجَرِ تَدَلُّ عَلَى وُجُودِ حَضَارَةٍ يَرْجِعُ زَمْنُهَا إِلَى ثَلَاثَةِ آلَافِ سَنَةٍ»:

- (١) این نسبته‌های روی سنگ‌ها به وجود تمدنی دلالت کرده که از زمان آن‌ها سه هزار سال می‌گذرد.
- (٢) این‌ها نقش‌هایی روی سنگ هستند که نشان‌دهنده وجود فرهنگی است که به سه هزار سال زمان برمی‌گردد.
- (٣) این نوشته‌ها روی سنگ به وجود یک تمدن که زمان آن به سه هزار سال برمی‌گردد، دلالت می‌کند.
- (٤) این سنگ نسبه‌ها دلالت بر وجود یک تمدن که قدمت آن به سه هزار سال برمی‌گردد، کرده است.

٢٨- «كَسَرَ الصَّيَادُ حَدْعَ الشَّجَرَةِ بِالْفَأْسِ الْخَدِيدِيِّ وَ اسْتَفَادَ مِنْ أَخْشَابِهَا لِصُنْعِ الْكَرْسِيِّ»:

- (١) شکارچی تنہ درخت را با تبر مسی شکست و از چوب آن برای ساختن صندلی استفاده کرد.
- (٢) شکارچی تنہ یک درخت را با تبری آهنه شکاند و از چوب‌های آن برای ساختن صندلی استفاده کرد.
- (٣) شکارچی با تبر آهنه تنہ درخت را شکست و از چوب‌هایش برای ساختن صندلی استفاده کرد.
- (٤) یک شکارچی با تیشه آهنه خود تنہ درخت را خرد کرد و از چوب‌های آن جهت ساختن صندلی استفاده کرد.

٢٩- «لَعَلَّ هَذِهِ الْخُرَافَاتِ حَوْلَ الدِّينِ تُبَعِّدُنَا عَنِ الظَّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ وَ تَجْرِنَا إِلَى الضَّلَالِ»:

- (١) چه بسا این خرافه‌ها پیرامون دین‌داری ما را از راه درست دورتر کند و به بیراهه ببرد.
- (٢) احتمال می‌رود که این خرافه‌ها پیرامون دین، ما را از راه راست دور کند و ما را به گمراهی هدایت کند.
- (٣) شاید این خرافه‌ها پیرامون دین، ما را از راه راست دور کند و ما را به گمراهی بکشاند.
- (٤) ممکن است که مراسم خرافه‌پرستی پیرامون دین، ما را از راه راست دور کند و ما را به گمراه شدن بکشاند.

٣٠- «لَيْتَ الْخَطِيبَ يُحَدِّثُنَا الْيَوْمَ عَنْ سِيرَةِ الْأَنْبِيَاءِ وَ صِرَاعِهِمْ مَعَ أَقْوَامِهِمُ الْكَافِرِينَ»:

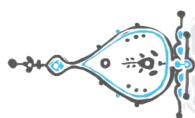
- (١) به نظر می‌رسد که امروز سخنران پیرامون روش پیامبران و نزاع آن‌ها با کافران قوم خود با ما بحث کند.
- (٢) ای کاش امروز سخنران در مورد روش پیامبران و درگیری آن‌ها با اقوام کافر خود با ما سخن بگوید.
- (٣) انتظار می‌رود که امروز سخنران پیرامون روش پیامبران و چگونگی درگیری آن‌ها با گروه کافران سخنوری نماید.
- (٤) کاش می‌شد امروز سخنران در مورد روش‌های پیامبران و چگونگی مبارزه آن‌ها با اقوام کافرشان با ما سخن می‌گفت.

٣١- «إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلِ عَلَى النَّاسِ وَلَكُنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ»:

- (١) بی‌تدبی خداوند حتماً بخشندۀ مردم است و بی‌شک بیشتر مردم سیاسگزاری نمی‌کنند.
- (٢) بی‌گمان خدا دارای بخشش بر مردم است ولی بیشتر مردم سیاسگزاری نمی‌کنند.
- (٣) به درستی که خداوند صاحب بخشش بر بندگان است ولی بیشترشان شکر نمی‌گویند.
- (٤) همانا این خداست که دارای بخشش بر مردم است اما همه مردم سیاسگزاری نکرده‌اند.

٣٢- «وَ لَا تَسْبِبُوا الَّذِينَ يَذْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبِبُو اللَّهَ»:

- (١) و شما کسانی را که به غیر از خدا دعوت می‌کنند، دشنام نمی‌دهید زیرا به خدا دشنام خواهند داد.
- (٢) و نباید به کسانی که شما را به غیر از خداوند فرا می‌خوانند فحش بگویند چون به خدا ناسزا می‌گویند.
- (٣) و کسانی را که به غیر خدا فرا می‌خوانند دشنام ندھید زیرا که به خدا دشنام دهنند.
- (٤) و هرگز کسانی را که به غیر خدا فرا می‌خوانده‌اند دشنام ندھید تا آن‌ها هم به خدایتان دشنام ندهند.

٣٣- «كُلْ طَعَامٍ لَا يُذَكِّرُ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ لَا بَرَكَةَ فِيهِ»:

- ١) هر غذایی که نام خدا بر آن برده نمی‌شود هیچ برکتی در آن نیست.
- ٢) تمام غذاهایی که نام خدا بر آن برده نشود برکتی ندارند.
- ٣) هر غذایی که بر آن نام خدا نباشد برکتی هم در آن نیست.
- ٤) هر چه که یک غذا نام خداوند بر آن برده نشود هیچ برکتی در آن نیست.

٣٤- «أَخْبَرْتُ كَيْفِيَةَ تُرَابٍ هَذِهِ الْمَنْطَقَةِ فَأَدْرَكَ الْخَبْرَاءَ أَنَّ مِنَ الْأَفْضَلِ أَنْ يَخْصُصَ تُرَابَهَا لِزَرْعٍ بَعْضِ الْأَعْشَابِ الْطَّبِيعِيَّةِ»:

- ١) وقتی کیفیت خاک این منطقه آزمایش شد دانشمندان پی بردن که بهتر است خاک آن را برای کشت برخی داروهای گیاهی اختصاص دهند!
- ٢) کیفیت خاک این منطقه را آزمایش کردند و کارشناسان فهمیدند که خاک آن برای کشت گیاهان دارویی اختصاص داده شده بود!
- ٣) خاک این منطقه بررسی می‌شود تا دانشمندان بفهمند که آیا کیفیت آن برای کشت برخی گیاهان دارویی مناسب است یا نه!
- ٤) کیفیت خاک این منطقه آزمایش شد پس کارشناسان پی بردن که بهتر است خاک آن به کشت برخی گیاهان دارویی اختصاص داده شود!

٣٥- «إِسْتَمِعْ إِلَى دَقَاتِ قَلْبِكَ بِدَقَّةٍ فَإِنَّهَا تَقُولُ لَكَ إِنَّ لَحْظَاتَ الْحَيَاةِ تَمَرُّ بِسُرْعَةٍ!»:

- ١) به ضربان قلب خود دقیق گوش بده، چرا که آن‌ها به تو می‌گویند لحظات زندگی‌ات سریع می‌گذرند!
- ٢) به تپش‌های قلب با دقت گوش کن، پس به درستی که آن‌ها به تو می‌گویند لحظات زندگی به سرعت می‌گذرند!
- ٣) به ضربان قلب خودت با دقت گوش بده، پس به درستی که به تو می‌گویند که زندگی و لحظاتش به سرعت می‌گذرند!
- ٤) تپش‌های قلب خودت را با دقت بشنو، پس آن‌ها می‌گویند همانا لحظه‌های زندگی به سرعت در حال گذران هستند!

٣٦- «لِمَاذَا لَا تَسْعَوْنَ فِي اِكْتِسَابِ الْعِلْمِ وَ الْفَنِّ أَلَا تُرِيدُونَ أَنْ تَبْنِيوا مُسْتَقِبَلًا بِلَادِكُمْ!؟»:

- ١) چرا در به دست آوردن علم و فن تلاش نکردید آیا نخواستید که آینده کشورتان را بسازید؟!
- ٢) برای چه در کسب دانش و هنر نمی‌کوشید آیا نمی‌خواهید که آینده سرزمین خود را بسازید؟!
- ٣) چرا در به دست آوردن دانش‌ها و فنون تلاش نمی‌کنید آیا نمی‌خواهید آینده کشور را بسازید؟!
- ٤) برای چه در کسب علم و هنر نمی‌کوشید آیا نمی‌خواهید که آینده سرزمین را بسازید؟!

٣٧- «يَبْقَى الْأَحْمَقُ عَلَى طَرِيقِهِ لَا خَيْرٌ فِيهَا، فَلِيَتَهُ لَا يُصِيبُ بِحُمْقِهِ الْآخْرِينَ!»:

- ١) فرد نادان در طریقی که هیچ ضرری ندارد باقی می‌ماند، پس ای کاش حماقتش دیگران را گرفتار نکند!
- ٢) نادان در سایه راهی که خیری در آن نیست می‌ماند، پس ای کاش نادانی او به دیگران سرافیت نمی‌کردا!
- ٣) احمق بر راهی که هیچ خیری در آن نیست باقی می‌ماند، پس ای کاش با نادانی خویش، دیگران را گرفتار نکندا!
- ٤) احمق در راهی که خیری در آن وجود ندارد باقی مانده، پس چه بسا که با نادانی خود، به دیگران مصیبت وارد سازدا!

٣٨- «قَاتِلُ شَبَابَ بِلَادِنَا الْمُضْحَوْنُ أَعْدَاءُ وَ طَغَوْتُ لَا يَرْحُمُونَ شَعْبَنَا حَتَّى صَغَارَنَا!»:

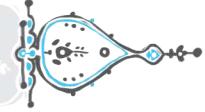
- ١) قاتل جوانان کشور ما که فدایکاری می‌کنند، دشمنان و طاغوتی هستند که به جوانان و کودکان ما رحم نمی‌کنند!
- ٢) فدایکاری جوانان سرزمینم قاتل دشمنان و طاغوت‌هایی است که به ملت و کودکان ما رحم نمی‌کنند!
- ٣) جوانان فدایکار کشور ما با دشمنان و متاجوزانی مبارزه کرند که به ملت ما حتی به کودکان ما رحم نمی‌کرند!
- ٤) مبارزه جوانان فدایکار ما با دشمنان و تجاوزگرانی است که به ملت ما و حتی کودکان ما رحم نمی‌کنند!

٣٩- «إِنَّ الدُّنْيَا كَشْبَكَةُ الصَّيَادِينَ، إِنَّ وَقْعَ فِيهَا إِلَنْسَانَ فَلنَ يَنْجُو مِنْهَا غَدًا»:

- ١) همانا دنیا مثل یک تور ماهیگیری است، اگر انسان در آن بیفتند فردا از آن نجات نخواهد یافت.
- ٢) به درستی که دنیا همچون تور ماهیگیران است، اگر انسان در آن بیفتند فردا از آن نجات نخواهد یافت.
- ٣) دنیا مانند تور شکارچیان می‌ماند که اگر انسان در آن واقع بشود هرگز از آن در آینده نجات نمی‌یابد.
- ٤) دنیا همچون توری برای ماهیگیران است، هرگاه انسان در آن می‌افتد فردا از آن نجات نخواهد یافت.

٤٠- «نَادَنِي أَمَّيْ وَلَكَنِي مَا كَنْتُ أَفْهَمْ كَلَامَهَا، لِأَنَّنِي كَنْتُ غَارِقَةً فِي أَفْكَارِي!»:

- ١) مادرم مرا صدا کرد ولی سخنمش را نمی‌فهمیدم، زیرا من در افکارم غرق بودم!
- ٢) مادرم صدایم کرد، ولکن سخنانش را نفهمیدم، چون من غرق در افکارم بودم!
- ٣) مادرم فریاد زد، اما سخنانش را نمی‌فهمیدم، زیرا در افکارم غرق شده بودم!
- ٤) مادرم صدایم کرد، لکن سخنانش را نفهمیدم، چون در افکارم غرق شده بودم!

٤١- «طَلَبْتُ مِنْ مَعْلُومٍ أَنْ يَجْعَلْ لِي امْتِحَانًا أَخْرَى لِأَنَّى مَا اكْتَسَبْتُ دَرْجَةً عَالِيَّةً»:

- (١) از معلم خواهش کردم که امتحان دیگری از من بگیرد تا نمره عالی را به دست آورم!
- (٢) معلم از من خواست که امتحان دیگری برایم قرار دهد تا نمره عالی را کسب نمایم!
- (٣) از معلم خود خواستم که برایم امتحان دیگری قرار دهد زیرا نمره‌ای عالی به دست نیاورده‌ام!
- (٤) از معلم خود درخواست گرفتن امتحان دوباره کردم زیرا نمره عالی را کسب نکرده بودم!

٤٢- «يُفَضِّلُ النَّاسُ السَّفَرَ بِالظَّائِرَةِ لِأَنَّهَا أَسْرَعُ مِنْ وَسَائِلِ النَّقْلِ الْأُخْرَى!»:

- (١) مردم سفر با هواپیما را ترجیح می‌دهند که سریع‌ترین وسایل نقلیه است!
- (٢) به خاطر این‌که سفر هوایی سریع‌ترین وسایل نقلیه است مردم آن را برتر می‌دانند!
- (٣) مردم سفر با هواپیما را ترجیح می‌دهند زیرا آن سریع‌تر از وسایل نقلیه دیگر است!
- (٤) از آنجاکه هواپیما سریع‌تر از وسایل نقلیه دیگر است مردم سفر با آن را برتر می‌دانند!

٤٣- «كُنْتُ أَظَنَّ أَنِّي لَنْ أَقْدِرْ عَلَى أَنْ أَصِلَّ إِلَى أَهْدَافِي، لَكِنِّي وَصَلَّتِ إِلَيْهَا!»:

- (١) گمان من این بود که هرگز نخواهم توانست اهدافم را محقق کنم، ولی به آن‌ها دست یافتم!
- (٢) گمان من این بود که به خواسته‌هایم نمی‌توانم برسم، ولی به آن‌ها دست یافتم!
- (٣) گمان می‌کردم که من نخواهم توانست به اهدافم برسم، ولی به آن‌ها رسیدم!
- (٤) گمان کردم که هرگز به اهداف خود نمی‌توانم دست یابم، ولی به آن‌ها رسیدم!

٤٤- «وَ أَخِيرًا تَوَصَّلْتَ إِلَى هَذَا الرَّأْيِ أَنَّ الْأَحْسَنَ أَنْ أَتُرْكَ نَفْسِي فِي تَقْدِيرِ زَيْيِ!»:

- (١) بالآخره به این فکر دست یافتم که کار بهتر این است که خود را به تقدیر خدایم بسپارم!
- (٢) در نهایت به این نتیجه می‌رسم که بهتر این است که بر تقدیر پروردگار رها شده باشم!
- (٣) و در آخر به این عقیده رسیدم که بهتر است خودم را در تقدیر پروردگارم رها کنم!
- (٤) و در آخر این‌گونه دریافتیم که بهترین کار این است که در تقدیر پروردگارم رها شوم!

٤٥- «لِعَلَّهُ كَانَ قَدْ اشْتَرَكَ فِي الْمِهْرَاجَانِ الدُّولِيِّ السَّابِعِ لِأَطْفَالِ وَ الشَّبَّانِ.»:

- (١) در هفتمین جشنواره میهنی فیلم‌های کودکان و جوانان، شاید او هم شرکت کرده بود.
- (٢) ممکن است که او در نهمین فستیوال بین‌المللی فیلم کودکان و جوانان حضور یابد.

٤٦- «نَقْرَأُ آيَاتٍ مِنَ الْقُرْآنِ كُلَّ صَبَاحٍ لِأَنَّهَا تَنْفَعُنَا فِي أُمُورِنَا الْيَوْمَيَّةِ جَدًّا.»:

- (١) هر صبح، آیه‌هایی از قرآن را می‌خوانیم، زیرا آن‌ها به ما در کار روزانه، واقعاً سود می‌رسانند.
- (٢) آیه‌هایی از قرآن را هر صبح می‌خوانیم، زیرا آن‌ها به ما در کارهای روزانه‌مان واقعاً سود می‌رسانند.
- (٣) ما هر صبح، آیاتی از قرآن را می‌خوانیم، زیرا آن‌ها به ما در کارهای روزمره، بسیار کمک می‌کنند.
- (٤) چندین آیه را هر صبح از قرآن می‌خواندیم، چراکه به ما در کارهای روزمره‌مان سود می‌رسانند.

٤٧- «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا، لِعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ»:

- (١) قطعاً ما قرآن عربی را فرو فرستادیم، باشد که به خرد بگرایید!
- (٢) همانا ما قرآنی عربی را نازل کردیم، شاید شما به عقل بیایید!
- (٣) قطعاً ما قرآن را به عربی فرو فرستادیم، باشد که در آن اندیشه کنید!

٤٨- «يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تَرَابًا»:

- (١) می‌گوید کافر ای کاش خاک می‌شدم!
- (٢) کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم!
- (٣) کافر است که می‌گوید کاش خاک بودم!

٤٩- «لَيْتَنِي أَتَعْلَمُ مِنْ أَبِي الْكَرِيمِ أَلَا أَحْزَنُ عَلَى أَمْوَالِ مَكْرُوهَةٍ أَوْ جَهَنَّمَ وَ لَوْ كَانَتْ كَبِيرَةً!»:

- (١) کاش از پدر بزرگوارم یاد بگیرم که بر کارهای ناپسندی که با آن‌ها مواجه می‌شوم، غمگین نگردم هرچند که بزرگ باشند!
- (٢) شاید از پدر بخشنده‌ام یاد گرفته باشم که بر امور ناپسند که با آن‌ها رویدرو می‌شوم، ناراحت نشوم اگرچه که بزرگ باشند!
- (٣) ای کاش از پدر بزرگ خود یاد می‌گرفتم که بر هر امر ناپسندی که به من می‌رسد، ناراحت نگردم هرچند که بزرگ باشند!
- (٤) امید است که از پدر عزیز خویش یاد بگیرم که بر هرکاری که ناپسند است و به من می‌رسد، ناراحتی نشان ندهم هرچند که بزرگ شوند!

۹ ترجمه گزینه‌ها:

- ۱ بخشی نیرومند از بدن که روی آن گوشت هست. استخوان
- ۲ خاکی آمیخته با آب. گل
- ۳ رشته‌ای سفید در بدن که حس در آن جاری می‌شود. بی، عصب
- ۴ کلمه‌ای است که آن را هنگامی به کار می‌بریم که امید به وقوع کاری نداریم. لعل (شاید) (کآن: گویی، مانند)

۱۰ «أَكْفَاءٌ» جمع مكسر «كُفُءٌ، كُفٌّ» همتا می‌باشد.

- ۱۱ «أَنْ» از حروف مشبّهة بالفعل است و در وسط عبارت و پس از فعل «أَعْلَمُ» به معنای «كَه» به کار می‌رود. (گفت می‌دانم که خداوند برهجهی توanst.)
- ۱۲ ترجمه عبارت: «جلسه در صبح آغاز شد و برخی کارمندان در آن حاضر نشدند.»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) اما
- ۲) شاید
- ۳) که
- ۴) یا

- ۱۳ ترجمه عبارت: «در برخی روتاستها، زمین‌های کشاورزی خشک شد، باران بر ما ببارد.»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) گویی
- ۲) همانا، قطعاً
- ۳) ای کاش
- ۴) شاید

۱۴ ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۱) نگیرید
 - ۲) آمرزش بخواه
 - ۳) موفق بشوم
 - ۴) شاید
- ۱۵ ترجمه عبارت: «بادها وزیدند پس شاخه‌ها را به خانه‌ها ضرر نزد.»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) شکست - ولی
- ۲) مبارزه کرد - گویی
- ۳) آویخت - شاید
- ۴) فرستاد - ای کاش

۱۶ ترجمه عبارت: «..... اخلاقی رشت‌تر از غرور نیست.»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) هیچ
- ۲) همانا
- ۳) که
- ۴) شاید

- ۱۷ ترجمه عبارت: «هیچ دینی نیست برای کسی که هیچ عهدی برایش نیست.» «لا» نفی جنس، به صورت «هیچ ... نیست» ترجمه می‌شود.

- ۱۸ حرکت گذاری درست عبارت: «لا شَيءٌ أَحْسَنُ مِنِ الْعَفْوِ عِنْ الْقَذَرَةِ» («شيء» اسم «لا» نفی جنس است و حرکت آن با فتحه می‌آید و «أَحْسَنُ» خبر «لا» نفی جنس است و حرکت آخر آن با ضمه می‌آید).

- ۱۹ حرکت گذاری درست عبارت: «لَامِيرَاثٌ أَنْفَعٌ مِنِ الْأَكْبَرِ الَّذِي تَكْتَسِبُهُ». («ميراث» اسم «لا» نفی جنس است و حرکت آخر آن با فتحه می‌آید. / «أَنْفَعٌ» خبر «لا» نفی جنس است و حرکت آخر آن با «ضمه» می‌آید. / «تَكْتَسِبُ» فعل مضارع از باب «إفعال» بر وزن «يَفْتَلُ» صحیح است.)

- ۲۰ حرکت گذاری درست عبارت: «لَا بَرَكَةٌ فِي كُلِّ طَعَامٍ لَا يَذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ». («لا يَذَكَّرُ» فعل مضارع مجهول و بر وزن «يُغْفَلُ» صحیح است. / «اسم» نائب فاعل و مرفوع است. / «الله» مضافق‌الیه و مجرور است.

درس اول پایه دوازدهم

۱۱ ترجمه عبارت: «کودک با دو چشمش یاقوتی بزرگ را در ساحل دریا و که آن توبی کوچک است.»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) نگاه کرد (دید) - گمان کرد
- ۲) دید - افتخار کرد، تفاخر نمود

- ۳) احساس کرد - اندیشید
- ۴) تعليم داد - گمان کرد

۱۲ ترجمه عبارت: «شدت گرما آن را فاسد کرده است پس ما نباید از آن‌ها بخوریم.»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) قرمز
- ۲) گوشت‌ها
- ۳) جانشین‌ها
- ۴) کالا

۱۳ ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) برای دوست بیمارم سلامتی آرزو می‌کنم.

- ۲) آن رشته (نخ) سیاه از ابریشم است.

- ۳) آیا فلز مس رسانای برق است؟

- ۴) زن آبمیوه‌گیری را به آشپزخانه آورد.

۱۴ ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) این ساختمان محکم و استوار در آغاز سال جدید ساخته شده است.

- ۲) آهن یک عنصر فلزی است که رسانای گرم و برق است.

۱۵ در زندگی‌تان همیشه از دروغ دوری کنید پس آن مایه تباھی (مفشدۀ است. (زیب: شک، تردید)

۱۶ بدانید که ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را نیکو انجام دهد پس به نسب‌های خود افتخار نکنید.

۱۷ بررسی گزینه‌ها:

- ۱) زیب = تردید (شک)

- ۲) تَرْجَعَ = تَحْسَبُ (گمان می‌کنی)

- ۳) الغَضَبُ (خشم) ≠ الْحِلْمُ (شکیبایی) (با هم متضادند نه مترادف)

- ۴) لَعْلَ = زَبَّ، زَبَّا (چه بسا، شاید)

۱۸ ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) زندگان ≠ مردگان

- ۲) مادر ≠ پدر

- ۳) نادانی ≠ دانایی (دانش)

- ۴) بیماری / دارو (بین این دو کلمه تضاد نیست).

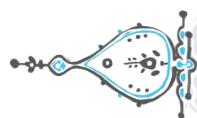
۱۹ ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) پی - استخوان - گوشت - خون

- ۲) عَفَّت - حِيَا - ادب - نیکوی

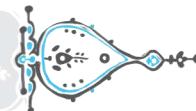
- ۳) آهن - مس - طلا - نقره

- ۴) گل - خشم - خسیس بودن - مایه تباھی

- ٣٣** کُل طعامٍ هر غذایی (رد گزینه ۲ و ۴) / لا یَنْدَكَر اسم الله عليه: نام خدا یاد نمی شود، نام خدا بر آن بردہ نمی شود (رد گزینه ۳) لابركة فیه: هیچ برکتی در آن نیست (رد گزینه ۲ و ۳)
- ٣٤** أَخْبَرْتَ: آزمایش شد (رد گزینه ۲ و ۳) / كیفیّة تراب هذه المنطقه: کیفیت خاک این منطقه (رد گزینه ۳) / أَدْرَكَ الْخَبْرَاء: کارشناسان بی بردن (رد گزینه ۱ و ۳) / مِنَ الْأَقْصَل: بهتر است (رد گزینه ۲ و ۳) / أَنْ يَحْضُّسْ: که اختصاص داده شود (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳) / تراها: خاک آن (رد گزینه ۳) / لِزَرْع بعض الأَعْشَاب الطَّبِيعِيَّة: به کشت برخی گیاهان دارویی (رد گزینه ۱ و ۲)
- ٣٥** إِنْسَمَعْ بِدَقَّةٍ: با دقیق گوش فرا بده (رد گزینه ۴) / دَقَّاتْ قلبك: تپش های قلبت (رد گزینه ۱ و ۳) / لحظات الحياة: لحظه های زندگی (رد گزینه ۱ و ۳) / تَمَّ سُرْعَةً: به سرعت می گذرند (رد گزینه ۴)
- ٣٦** لَا شَعْوْنَ: تلاش نمی کنید (رد گزینه ۱) / العَلَم: دانش (رد گزینه ۳) / الفَن: هنر، فن (رد گزینه ۳) / الْأَثْرَيْدُون: آیا نمی خواهید (رد گزینه ۱) / أَنْ تَبْتَوْ: که بسازید / بلا دکم: کشورتان (رد گزینه ۳ و ۴)
- ٣٧** يَبْقَى: باقی می ماند (رد گزینه ۴) / عَلَى طَرِيقِه: بر راهی (رد گزینه ۱ و ۴) / لَا خَبْرَ فِيهَا: هیچ خبری در آن نیست (رد گزینه ۱ و ۴) / فَلِيَهُ: پس ای کاش او (رد گزینه ۴) / لَا يُصِيبُ: دچار نکند، گرفتار نکند (رد گزینه ۲ و ۴) / بِحُمْقَه: با نادانی اش (رد گزینه ۱ و ۲)
- ٣٨** قَاتَلَ: مبارزه کردن (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / شباب بلا دنا المُضْحُون: جوانان فداکار کشورمان (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / طَغَّاة (طاغی: متاجوز): متاجوزانی (رد گزینه ۱ و ۲) / لَا يَرْخَمُون: رحم نمی کرددن (فعل ماضی + اسم نکره + فعل مضارع منفی → ماضی استمراری منفی) (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) شعبنا: ملت ما، مردم ما (رد گزینه ۱ و ۲) / صغارنا: کودکان ما
- ٣٩** إِنْ: همان، به درستی که («إِنْ» می تواند در جمله ترجمه نشود بنابراین گزینه ۳ و ۴ ردن نمی شوند). / كشبةة الصياديین: مانند تور ماهیگیران (رد گزینه ۱ و ۴) / إِنْ: اگر (رد گزینه ۴) / وَقْعَ: بیفتند، واقع بشود (رد گزینه ۴) / لَنْ يَنجُو: نجات نخواهد یافت (رد گزینه ۳) / غَدَّا: فردا (رد گزینه ۳)
- ٤٠** نَادَتْنِي: مرا صدا کرد، صدایم کرد (رد گزینه ۳) / مَا كَثُّ أَفْهَمْ: نمی فهمیدم (رد گزینه ۲ و ۴) / كلامها: سخنش (رد گزینه ۲ و ۳)
- ٤١** طَلَبَتْ: خواستم (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / مِنَ مَعْلَمِي: از معلم خود (رد گزینه ۱ و ۲) / أَنْ يَجْعَلَ لِي: که برایم قرار دهد (رد گزینه ۱ و ۴) / امتحاناً آخر: امتحان دیگری (رد گزینه ۴) / مَا اكْتَسَبْتَ: به دست نیاورده ام، کسب نکردام (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / درجَةٌ عَالِيَّة: نمره ای عالی (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / يَفْضُلُ: ترجیح می دهن (رد گزینه ۲ و ۴) / السَّفَرُ بالطَّائِرَة: سفر با هوایپما (رد گزینه ۲ و ۴) / أَسْرَعَ مِنْ وسائل النَّقل الْأُخْرَى: سریع تر از وسائل نقلیه دیگر است (رد گزینه ۱ و ۲)
- ٤٣** كَنْتَ أَظْنَنْ: گمان می کردم (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / أَتَيْ: که من (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / لَنْ أَفْدَرْ: نخواهم توانست (رد گزینه ۲ و ۴) / أَنْ أَصْلَ: که برسم (رد گزینه ۱ و ۴) / إِلَى أَهْدَافِي: به اهدافم (رد گزینه ۱ و ۲)

- ٢١** حَرَكَتْ گذاری درست عبارت: «مَنْ لا يَسْتَعِيْغْ إِلَى الدَّرْسِ جَيْدًا يَرْسَبْ فِي الْإِمْتَحَانِ».» («يَسْتَعِيْغْ» فعل مضارع از باب «إِفْتَعَال» و بروزن «يَفْتَعِلْ» صحیح است. / «الْإِمْتَحَانِ» مصدر بروزن «إِفْتَعَال» است.)
- ٢٢** يَحْبَّ: دوست می دارد (رد گزینه ۱) / الَّذِيْنَ: کسانی (رد گزینه ۱) و اضافی بودن «تنها» در گزینه ۴) / يُقَاتَلُونَ: پیکار می کنند (رد گزینه ۲) / كَانُهُمْ: گویی که آن ها (رد گزینه ۲ و ۴) / بنیان مخصوص: ساختمانی استوار (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴)
- ٢٣** لَا شَعْبَ: هیچ ملتی نیست (رد گزینه ۱ و ۳ و ۴) / شعوب الأرض: ملت های زمین (رد گزینه ۴) / كَلَّا لَهُ دِينٌ و طَرِيقَهُ: دینی و روشی داشته باشد (رد گزینه ۱ و ۳ و ۴) / لِلْعِبَادَة: برای عبادت، برای پرستش (رد گزینه ۱) تَوْكِيد: تأکید می کند (رد گزینه ۱ و ۴) / الحضارات الْتِي: تمدن های را که (رد گزینه ۲ و ۴) / عَرَفَهَا: آن ها را شناخته است (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / مِنْ خَلَالِ التَّقْوِيْش: از طریق نگاره ها (رد گزینه ۱ و ۴) / بالَّدِيْن: به دین (رد گزینه ۱) تقديم القرابین: پیشکش کردن قربانیان (رد گزینه ۳) / لِلَّاهِ: برای خدایان (رد گزینه ۱ و ۴) / رضاها: خشنودی آن ها (رد گزینه ۳)
- ٢٤** لَيْتَ ... يَعْلَمُونَ: ای کاش بدانند (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳) / كَلَّا اُمْرِيْ: هر انسانی (رد گزینه ۱ و ۳) / يَحْسُنُه: آن را نیکو انجام می دهد (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳) / لا يَكْلِفُهُمْ: به آن ها تکلیف نمی کند (رد گزینه ۲ و ۳) / أَمْوَالُ: کارهایی (رد گزینه ۱) و ۴) / تَدَلُّ: دلالت می کند (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / حَضَارِيَّه: یک تمدن، تمدنی (رد گزینه ۲) / يَرْجِعُ زَمْنَهَا: زمان آن برمی گردد (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / ثَلَاثَةَ آلَفِ سَنَةَ: سه هزار سال
- ٢٦** الصَّيَادَ: شکارچی (رد گزینه ۴) / جَذْعُ الشَّجَرَة: تنہ درخت (رد گزینه ۲) / الفَأْسُ الْحَدِيدِيَّ: تبر آهنی (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / أَخْشَابِهَا: چوب های آن (رد گزینه ۱)
- ٢٧** لَعْلَّ: شاید، چه بسا، ممکن است (رد گزینه ۲) / هذه الْخَرَافَاتِ: این خرافه ها (رد گزینه ۴) / حَولُ الدِّيْنِ: پیرامون دین (رد گزینه ۱) / ثَيَّدُنَا: ما را دور کند (رد گزینه ۱) / الصَّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ: راه راست (رد گزینه ۱) / تَجَزَّنَ: ما را بکشاند (رد گزینه ۱ و ۲)
- ٢٨** لَيْتَ: ای کاش (رد گزینه ۱ و ۳ و ۴) / يُحَدِّثُنَا: با ما سخن بگوید (رد گزینه ۱ و ۳ و ۴) / سِيرَةُ الْأَنْبِيَاءِ: روش پیامبران (رد گزینه ۴) / صَرَاعَهُمْ: نزاع آن ها، درگیری آن ها (رد گزینه ۴) / مَعَ أَقْوَامِهِمُ الْكَافِرِيْنِ: با اقوام کافر خود (رد گزینه ۱ و ۳)
- ٢٩** إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلِهِ: بی گمان خدا دارای بخشش است (رد گزینه ۱ و ۴) / عَلَى النَّاسِ: بر مردم (رد گزینه ۱ و ۳) / وَلَكِنْ: ولی، اما (رد گزینه ۱) / أَكْثَرُ النَّاسِ: بیشتر مردم (رد گزینه ۳ و ۴) / لَا يَشْكُرُونَ: سپاسگزاری نمی کنند (رد گزینه ۴)
- ٣٠** وَلَا سَبُّوا: و دشمن نهید (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / يَدْعُونَ: فرا می خوانند (رد گزینه ۴) / فَيَسُبُّوا: زیرا دشنام دهنند (رد گزینه ۱ و ۴) / اللَّهُ: خدا (رد گزینه ۴)

- ٤٤** **۵۵** آخیراً: در پایان، در آخر، در نهایت، بالآخره / توصلت: رسیدم (رد گزینه ۲ و ۴) / الرأي: نظر، عقیده (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / الأحسن: بهتر است (رد گزینه ۴) / أَنْ أَتُرَكُ نفسي: خودم را رها کنم (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) / في تقدير ربي: در تقدير پروردگارم (رد گزینه ۱ و ۲)
- ٤٥** **۵۶** لعله: شاید او، ممکن است او (رد گزینه ۳) / كان قد اشتراك: شرکت کرده بود (رد گزینه ۲ و ۳) / المهرجان الدولي السابع: هفتمین جشنواره (فستیوال) بین المللی (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳) / أَفْلَامُ الْأَطْفَالِ وَ الشَّبَابِ: فیلم‌های کودکان و جوانان (رد گزینه ۲ و ۳)
- ٤٦** **۵۷** نقرأ: می خوانیم (رد گزینه ۴) آیات من القرآن: آیه‌هایی از قرآن را (رد گزینه ۴) / كَلَ صباح: هر صبح / تفعنا ... جدآ: واقعاً (بسیار) به ما سود می رسانند (رد گزینه ۳ و ۴) / في أمورنا اليومية: در کارهای روزمره‌مان، در کارهای روزانه‌مان (رد گزینه ۱ و ۳)
- ٤٧** **۵۸** أَنْزلناه: آن را نازل کردیم، آن را فرو فرستادیم (رد گزینه ۱ و ۳) / قرآنًا عربيًّا: قرآن عربی (رد گزینه ۳) / لعلکم تعقولون: شاید شما تعقل ورزید (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳)
- ٤٨** **۵۹** ياليتنی كنت تراباً: ای کاش من خاک بودم (رد گزینه ۱ و ۴) / يقول: می گوید (رد گزینه ۱) / «است که» در گزینه (۳) اضافی است. (رد گزینه ۳)
- ٤٩** **۶۰** لیتنی اتعلّم: ای کاش من یاد بگیرم (رد گزینه ۲ و ۳ و ۴) / أبي الكريیم: پدر بزرگوارم، پدر بخشندام (رد گزینه ۳ و ۴) / آلا أحزن: که غمگین نگدم، که ناراحت نشوم (رد گزینه ۴) / أمور مکروهه: کارهای ناپسندی (رد گزینه ۲ و ۳ و ۴) / أواجهها: با آنها رویه‌رو (مواجه) می شوم (رد گزینه ۳ و ۴) / او لو کانت كبيرة: هرچند که بزرگ باشند (رد گزینه ۴)
- ٥٠** **۶۱** لاميراث: هیچ میراثی نیست (رد گزینه ۱ و ۳) / أَنْفع: سودمندتر (رد گزینه ۱) / من الأدب الذي: از ادبی که (رد گزینه ۱) / في حياتنا: در زندگی مان، در زندگی خود (رد گزینه ۴)
- ٥١** **۶۲** أَيْدِي عَمَالَنَا الْمُتَخَصِّصةَ: دستان متخصص کارگران ما (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳) / قد أوصَلتَ: رسانده است (رد گزینه ۱ و ۳) / بلادنا: کشورمان، کشور ما (رد گزینه ۱ و ۳)
- ٥٢** **۶۳** عندما: هنگامی که، وقتی که (رد گزینه ۱ و ۲) / وجدَ نفسك وحيداً: خودت را تنها یافتی (رد گزینه ۲ و ۳) / لا أحد بجانبک: هیچ کس کنارت نیست (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳) / إعْلَمَ: بدان (رد گزینه ۱ و ۳) / يُرِيدُ: می خواهد (رد گزینه ۳) / أن تعودَ إلَيْهِ: به او پناه ببری (رد گزینه ۱ و ۳)
- ٥٣** **۶۴** الملايين من المسلمين: میلیون‌ها نفر از مسلمانان (رد گزینه ۱ و ۴) / يجتمعون: جمع می شوند (رد گزینه ۳ و ۴) / كل سنت: هر ساله، هر سال (رد گزینه ۴) / في بيت الله الحرام: در بیت الله الحرام، در خانه حرمتدار خدا / زیارت: جهت زیارت آن (رد گزینه ۱ و ۳)
- ٥٤** **۶۵** كل الناس: همه مردم (رد گزینه ۳ و ۴) / ما هم سوی: نیستند جز (رد گزینه ۴) لام و لاب: از یک مادر و پدر (از یک پدر و مادر) (رد گزینه ۲ و ۳) / والجهال: در حالی که نادانان (رد گزینه ۲ و ۳ و ۴) / يفتخرُون: افتخار می کنند (رد گزینه ۲ و ۳)